

Sesijas dokuments

B9-0533/2021

19.10.2021

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem,

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu

par tiesiskuma krīzi Polijā un ES tiesību pārkumu
(2021/2935(RSP))

*Gunnar Beck, Jaak Madison, Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Gilles
Lebreton, Jörg Meuthen, Tom Vandendriessche, Harald Vilimsky*
Identitātes un demokrātijas grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par tiesiskuma krīzi Polijā un ES tiesību pārkumu (2021/2935(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantu,
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. pantu,
 - ņemot vērā Polijas Konstitucionālās tiesas 2021. gada 7. oktobra spriedumu K 3/21, kas publicēts Polijas oficiālajā vēstnesī (“*Dziennik Ustaw*”) 2021. gada 12. oktobrī,
 - ņemot vērā Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas 2020. gada 5. maija spriedumu, 2 BvR 859/15, 2 BvR 1651/15, 2 BvR 2006/15, 2 BvR 980/16,
 - ņemot vērā Francijas Konstitucionālās tiesas 2004. gada 19. novembra Lēmumu Nr 2004-505 DC,
 - ņemot vērā lietas C-6/64, *Costa pret Ente Nazionale per L’Energia Elettrica (E.N.E.L.)*¹, C-106/77, *Simmenthal IP*² un C-106/89 *Marleasing*³,
 - ņemot vērā Komisijas priekšsēdētājas 2021. gada 8. oktobra paziņojumu,
 - ņemot vērā Padomes un Komisijas 2021. gada 19. oktobra paziņojumus par tiesiskuma krīzi Polijā un ES tiesību pārkumu,
 - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā Polijas Konstitucionālās tiesas spriedumā K 3/21 tika konstatēts, ka vairākas LES normas ir nesaderīgas ar Polijas konstitūciju; tā kā tas rada jautājumu par ES tiesību un dalībvalstu konstitucionālo tiesību hierarhiju;
- B. tā kā līdz ar to ES tiesību pārkuma doktrīna, kas izriet no tiesnešiem un kam nav pilntiesīga Līguma statusa, jebkurā gadījumā attiecas tikai uz tām tiesību jomām, kuras ir piešķirtas ES iestādēm saskaņā ar LES 5. pantu;
- C. tā kā lietā *Costa pret E.N.E.L.* Eiropas Savienības Tiesa (EST) nosprieda, ka “tiesības, kas izriet no līguma — neatkarīga tiesību avota — to īpašo un oriģinālo iezīmju dēļ nevarētu atcelt ar attiecīgas valsts tiesību aktu noteikumiem, lai kā tie būtu formulēti, neatņemot tām Kopienas tiesību iezīmes un neliekot apšaubīt pašu Kopienas juridisko pamatu”;
- D. tā kā LES 5. pantā ir noteikts, ka ES var īstenot tikai tās pilnvaras, ko tai Līgumos

¹ 1964. gada 15. jūlija spriedums, *Flaminio Costa pret E.N.E.L.*, C-6/64, EU:C:1964.

² 1978. gada 9. marta spriedums, *Amministrazione delle Finanze dello Stato pret Simmenthal SpA*, C-106/77, EU:C:1978:49.

³ 1990. gada 13. novembra spriedums, *Marleasing SA pret La Comercial Internacional de Alimentation SA*, C-106/89, EU:C:1990:395.

piešķirušas dalībvalstis, un visas pilnvaras, kuras tai nav piešķirtas, paliek dalībvalstīm;

- E. tā kā LESD 267. pantā ir noteikts, ka EST kompetence aprobežojas ar ES Līgumu un visu saskaņā ar tiem pieņemto tiesību aktu interpretāciju; tā kā EST kompetencē nav interpretēt juridiskus jautājumus, kas neietilpst LES 5. pantā piešķirto pilnvaru darbības jomā;
 - F. tā kā tieši dalībvalstis nosaka LES 5. pantā paredzēto ES pilnvaru apjomu, kuras loģiski ietver to tiesu pilnvaras precīzi noteikt piešķirto kompetenču piemērošanas jomu gadījumos, kad Līgumu valoda var būt neskaidra vai citādi neprecīza; tā kā dalībvalstu tiesas ir pilnvarotas pārskatīt jebkādu EST interpretāciju, ja šāda interpretācija paplašinātu ES pilnvaras, pārsniedzot Līgumos skaidri noteiktās pilnvaras (tiesu veiktas tiesību veidošanas izžušana vai kompetences pakāpeniska samazināšanās);
 - G. tā kā Vācijas Federālā Konstitucionālā tiesa ir konsekventi uzsvērusi ES iestāžu demokrātiskās leģitimitātes trūkumu, pamatojoties uz to, ka ES iedzīvotāji nepārstāv vienu kopēju vai vienotu dēmosu; tā kā katra nācija Eiropas Savienībā savukārt pārstāv šādu dēmosu, ņemot vērā kopīgo vēsturi, kopējo kultūru un valodu;
 - H. tā kā konfliktos starp daļēji, bet ne pilnībā integrētām tiesiskajām kārtībām daudzos gadījumos var nebūt pretora, lai šādus konfliktus atrisinātu, kā to konstatējis Georgs Vilhelms Frīdrihs Hēgelis; tā kā šādus konfliktus var atrisināt tikai ar pušu demokrātiski noteiktu gribu;
 - I. tā kā jebkādam juridiskās nenoteiktības risinājumam attiecībā uz Eiropas Savienībai piešķirto pilnvaru formulējumu ir jābūt valstu tiesu kompetencē; tā kā jebkādam neskaidrībām formulējumā negatīvi jāietekmē ES;
 - J. tā kā referendumos Dānija 1992. gadā noraidīja Māstrihtas līgumu, Īrija 2001. gadā noraidīja Nicas līgumu, Francija un Nīderlande 2005. gadā noraidīja Konstitucionālo līgumu un Īrija 2008. gadā noraidīja Lisabonas līgumu; tā kā referendumos Dānija 2000. gadā noraidīja euro, Zviedrija 2003. gadā noraidīja euro, Grieķija 2015. gadā noraidīja glābšanas pasākumu kopumu, Dānija 2015. gadā atteicās piemērot konkrētas politikas jomas tieslietu un iekšlietu jomā, Nīderlande 2016. gadā noraidīja ES un Ukrainas asociācijas nolīgumu un Ungārija 2016. gadā noraidīja bēgļu kvotu noteikšanu; tā kā referendumā Apvienotā Karaliste 2016. gadā nolēma izstāties no ES,
1. pieņem zināšanai Polijas Konstitucionālās tiesas spriedumu K 3/21, kurā noraidīts ES tiesību neierobežotā pārākuma jēdziens, konkrētāk, attiecībā uz Polijas konstitucionālajām tiesībām; pauž bažas par Komisijas priekšsēdētājas reakciju uz šo lēmumu, kura uzstāja, ka visi Eiropas Savienības Tiesas nolēmumi ir saistoši visām dalībvalstu iestādēm, tostarp valstu tiesām, un ES tiesībām ir augstāks spēks nekā valsts tiesībām, tostarp konstitucionālajām normām; atgādina, ka arī citas valstu tiesas ir izvirzījušas jautājumus par ES tiesību pārākumu, tostarp Vācijas Federālā Konstitucionālā tiesa un Francijas Konstitucionālā padome;
 2. norāda, ka pastāv gan Savienības, gan dalībvalstu kompetences; atgādina, ka Savienības kompetences reglamentē Savienības tiesības; uzsver, ka dalībvalstu kompetences reglamentē attiecīgo dalībvalstu tiesības;

3. uzsver — Līgumos ir atzīts, ka Savienības kompetences ir ierobežotas; atgādina, ka saskaņā ar LES 5. pantu Savienības kompetenču robežas nosaka kompetences piešķiršanas princips; secina, ka, ja kompetences nav piešķirtas Savienībai, tās paliek dalībvalstīm;
4. norāda, ka iespējamais ES tiesību pārkāpums Līgumos nav skaidri minēts, bet ir minēts tikai tiem pievienotā deklarācijā, kurā tā tiek raksturota kā prioritāte, nevis pārkāpums, kas liek domāt, ka tā ir atspēkojama prezumpcija, nevis absolūta hierarhija, un kas jebkurā gadījumā ir jāinterpretē saskaņā ar Līguma normu formulējumu;
5. atgādina, ka EST lietā *Costa* pret *E.N.E.L.* secināja, ka ES tiesības ir pārkāpas; tomēr norāda — pieņemot, ka tas tiek pieņemts, to var piemērot tikai ES kompetences jomās; uzsver, ka ES tiesību pārkāpums, kā minēts spriedumā *Costa / E.N.E.L.*, attiecas tikai uz tiesībām, kas ES ir piešķirtas ar ES Līgumiem, un līdz ar to tikai ES kompetences jomās;
6. uzskata — ņemot vērā to, ka tiesības ir balstītas uz valodu, nevis matemātiku, ir dabiski, ka pastāv domstarpības par to, vai Savienībai ir piešķirta kompetence, jo Līgumi, kas ir tikai parasti līgumi, nekad nevar būt pilnīgi vai bez nenoteiktības; tādēļ uzskata, ka pastāv neizbēgamas neskaidrības par to, vai noteiktu jomu reglamentē Savienības tiesības vai attiecīgo dalībvalstu tiesības;
7. atgādina, ka tiesu uzdevums ir atrisināt konfliktus, kas rodas no neskaidrībām tiesību aktos; noraida ES apgalvojumu, ka tās tiesām ir jāatrisina jebkādi konflikti par to, vai kompetence ir piešķirta ES; atgādina Savienībai, ka visas tās kompetences izriet no dalībvalstīm, kuras daļu savu kompetenču ir nodevušas Savienībai;
8. uzstāj, ka neskaidrību gadījumā dalībvalstīm ir jāizlemj, vai tās ir piešķirušas kompetences ES, pamatojoties uz to, ka: i) tā ir LES 5. panta formulējuma parastā nozīme un ii) jebkura Savienības tiesu spēja noteikt ES kompetences robežas paver iespējas pakāpeniskai kompetences samazināšanai, ko dēmosa deleģēti lēmumi nav padarījuši par demokrātiski leģitīmu;
9. uzskata, ka attiecībā uz strīdiem, kas saistīti ar ES pilnvaru robežām, demokrātijas principam atbilst tikai valsts jurisdikcija, to izmantojot galējo līdzekli; uzsver, ka kompetences pakāpeniska samazināšana no EST puses pārkāptu dalībvalstu demokrātisko suverenitāti; brīdina, ka gadījumā, ja ES ar savu tiesu nolēmumiem piesavinātos kompetences, kas Savienībai nav nepārprotami piešķirtas saskaņā ar dalībvalstu konstitucionālajām tiesībām, tā pārkāptu demokrātijas principu;
10. atzīst, ka var pastāvēt pretrunīgi viedokļi par tiesību pārkāpumu, kā to apliecina Polijas spriedums; uzskata, ka šie konflikti *de facto* var nebūt atrisināmi, ja puses uzstāj, ka tām pašām ir pārkāpums, neņemot vērā to demokrātiskās leģitimitātes robežas un Līgumos noteiktās pilnvaras, kā to apliecina Komisijas priekšsēdētājas paziņojums saistībā ar iepriekšminēto spriedumu; atgādina, ka juristi un filozofi, piemēram, Hēgelis, ir atzinuši, ka juridiski konflikti starptautiskajiem dalībniekiem ne vienmēr var būt atrisināmi juridiski, bet tikai tad, ja tiek izmantotas valstu suverēnās tiesības;
11. uzskata — tas, ka Savienība nepiemēroti uzstāj uz tās tiesību pārkāpumu, liecina par tās politisko vēlmi izveidot ES lielvalsti, nelikumīgi piesavinoties pilnīgu suverenitāti; pauž

bažas par centieniem pārveidot Savienību par lielvalsti ar Savienības hierarhisku pārākumu pār dalībvalstīm; atgādina, ka Savienība vairākkārt ir iesaistījies līdzīgos centienos; pauž nopietnas bažas par šādu pastāvīgu iejaukšanos dalībvalstu kompetences jomās;

12. uzsver, ka ES lielvalstij nav demokrātiska atbalsta; atgādina, ka vairāku dalībvalstu vēlētāji noraidīja izmaiņas Līgumā, kā arī ES Konstitucionālajā līgumā; uzskata, ka šo referendumu rezultāti skaidri norāda, ka suverēnām un augstākstāvošām Eiropas Savienotajām Valstīm joprojām nav atbalsta; ierosina, ka ES dalībvalstis varētu jebkurā laikā, ja tās to vēlētos, rīkot valsts referendumus par to, vai to pilsoņi vēlas, lai ES kļūtu par suverēnu lielvalsti; norāda — tas nav nekāds pārsteigums, ka neviens ES lielvalsts atbalstītājs demokrātiskus procesus neuzskata par vēlamo instrumentu;
13. brīdina Savienību, ka tās mēģinājumi izveidot ES lielvalsti, paslepus izmantojot tiesu iestādes vai jebkādus citus variantus, ir ļoti nedemokrātiski un radīs potenciāli smagas negatīvas sekas, vienlaikus apdraudot Eiropas nāciju ilglaicīgo draudzību un sadarbību; iebilst pret šādu nedemokrātisku virzību uz ES lielvalsts izveidi vai jebkādu citādu dalībvalstu suverenitātes turpmāku samazināšanu;
14. atgādina ES, ka tai piešķirtās pilnvaras var jebkurā laikā atsaukt, jo ES pastāv tikai tādēļ, ka dalībvalstis tā vēlas, nevis pati par sevi; atgādina demokrātijas principu, saskaņā ar kuru dalībvalstis ir suverēnas, jo tām pilnvaras ir piešķirušī to pilsoņi; atkārtoti norāda, ka suverenitāte piemīt dalībvalstīm, nevis ES;
15. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.